

ELS AMICS DE EUROPA

Amb aquest títol ha aparegut una publicació setmanal organ del «Comité d'amics de l'unitat moral d'Europa», a Barcelona i dels seus adherits i col·laboradors. Dita publicació té sa adreça oficial a Barcelona (Bruch, 25) i va editada dins l'exel·lent setmanari «La Sembra» de Terrassa.

En son número primer publica «Els amics de Europa» el document que reproduïm a continuació, adherint-nos al sentit que representa:

SEGON MANIFEST

DEL COMITÉ D'AMICS DE LA UNITAT MORAL
D'EUROPA

A les darreries del 1914 un grupo d'amics, que declaràvem esser-ho «de les grans tradicions i de les riques possibilitats de l'Europa una», ens constituïrem en Comité a Barcelona. Un Manifest, fou publicat on, calificant l'actual conflicte de «guerra civil», afirmàvem la nostra creença irreductible que una unitat moral perdurava per damunt ella. Afirmàvem també que, segons les nostres consciències, no era lícit treballar per l'anihilament de cap de les forces nacionals en pugna ni declarar cap d'elles ja exclosa de la comunitat superior.

Aquest Manifest havia de tenir segons el nostre propòsit un alcanç modest i tot local. Ens dirigíem únicament als nostres conciutadans i a la nostra premsa, per a invitar-la a posar fre als excessos del partidisme i a la violència de les idees i del llenguatge. Però aviat ens poguérem convèncer que aquell document havia assolit una ressonància molt més extensa. En tota Espanya, en varis països d'Europa, era aquell acollit i comentat. D'uns ens venien expressions de entusiasme cordial; d'altres, agres censures i adhuc manifestacions de malícia. Aquelles curtes i senzilles paraules havien ferit una fibra viva en els cors.

Nosaltres havem recollit totes aquestes opinions amb la mateixa cura, com els resultats de una gran enquesta. Ella ens ha revelat que la idea d'una Europa una no era, no podia esser indiferent a ningú; però estava al contrari present en la consciència de tothom. Ens ha mostrat també que les concepcions del vell liberalisme, del vell nacionalisme, de l'escola que sostenia la irresponsabilitat mutual entre els pobles, han

perdut tot son crèdit. Cap poble d'Europa sent avui la seva sort deslligada de la dels altres. Tots ja, de fet, constitueixen una síntesi moral superior. I els millors aspiren a donar a aquesta síntesi una forma exterior i efectiva.

Mes, en tractar-se de la forma de semblant constitució és quan la divergència apareix. Els uns creuen que ella ha de venir pel fet d'una aixafanta victòria, i per consegüent del domini de una part del tot sobre les restants parts. Els altres esperen que sense brutal imposició, per acort i mutual respecte de drets, la mutual orgànica vingui a afirmar-se un dia. Els uns la somnien com forçosa. Els altres com contractual i lliure. Els uns podríem dir volen, en l'Estat superior que per la suma d'actuals estats es formi un règim que dongui el poder a un de sol, una organització monàrquica. Els altres, un règim que conservi el poder de tots, una organització de república.

El Comité d'Amics de l'Unitat Moral d'Europa vol altament afirmar que està amb aquets darrers. Deixant apart la qüestió de la forma de govern dins cada Estat, creu, i així ho proclama, que l'única forma de govern que sembla moral i desitjable en una organització general de l'Europa és la forma federativa i republicana.

Per subratllar tal afirmació és que publiquem aquest segon manifest. I, en publicar-lo, ha de afegir-hi a la vegada la expressió d'un desencany i l'agraïment d'un conçol. El desencany ve d'esser forçats a constatar que l'asserament de l'atmosfera ideal en que massa optimistes varem creure en ocasió del nostre primer Manifest, lluny d'haver-se guanyat, sembla mostrar-se més lluny encara, avui quan l'impuls de follia i de sacrilegi contra la santa unitat ha invadit noves províncies de la nostra Europa. El conçol ens l'ha portat la bella companyia d'uns petits nuclis d'homes que, dins cada país treballen en empreses de superació anàlogues a les nostres. Dia vindrà que l'història digui que aquets petits nuclis han estat la virtut més eminent de la nostra època. Si la ciutat damnada se hauria salvat, no més en haver-hi deu homes justos, l'honor dels nostres dies se salvarà, davant els judicis del temps, perquè hi ha avui a Europa deu homes lliures, deu reduïts cenacles d'homes que s'han fet, en mig de la crisi universal que sofreixen les valors eternes, de l'acció per elles un programa, de la fidelitat envers elles una manera de religió.

Barcelona, 1 de Juny de 1915.

El Comité d'Amics de l'Unitat Moral d'Europa